

મહુ!

મહુ!!

આ ધમાલ શેની છે?

ભાઈલાલની
ભંજગડેની.

દોહરો.

શું સદો શું આન્ડીયો, શું ગાંજો શું ખ્યાર,
વાંચે જો કોઈ વીરલો, કરે વખાણ હૃદયપાળ.

પ્રકાશક: -

ભાઈલાલ દેશાઈભાઈ પટેલ નિવાસી કરમસદ
હાલ મુકામ ગોપીપુગ લીમડીકુંઠ—મુરત.

“જૈન વિજય” પ્રિન્ટીંગ પ્રેસમાં મુલયંદ કસનદાસ
કાપડીયાએ છાપ્યું. અપાડીયા ચકલા—મુરત.

આવૃત્તિ ૧ લી

પ્રત. ૪૦૦૦

સંવત ૧૯૭૨

ઇ. સ. ૧૯૨૦

કીંમત દોઢ આને.

વાંચો વંચાવો.

સુરત લિધાપીઠ પ્રકાશન
અમદાવાદ
ગુજરાતી કોપીરાઈટ અધિભાગ લેવો.

વહેલો તે પહેલો

ચંપાની કળી.

મહેરબાન સાહેબો, આ	ફક્ત જેમ અને તેમ જલદો
અમારી નાની ચોપડી નામે	જે આનની ટીકીટ ખીટી
ચંપાની કળી ફક્ત એકજ	મંગાવી લેવા ખાસ વિ-
વખત વાંચવા ભલામણ છે.	નંતી છે.

કમર કસી તૈયાર રહેશો, બહાર ગામ ખાતે ચોપડી
વેચનારા એજન્ટો જોઈએ છીએ, અથવા તો નોકરની પત્ર
જરૂર છે. ઉમેદવારે જાતે મલબુ અગર તો નીચે મુજબ
પત્ર લખવો. પગાર લાભકાત મુજબ આપીશું.

ભાઈલાલ દેશાઈભાઈ પટેલ.

ગોપીપુરા-લોમડીકુઈ,

સુરત.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક

૮૪૮

વર્ગિક

પુસ્તકનું નામ રૂ. ૨૫૦૦૦ શેની હે?

વિષય

૮૪૮

શું ! લમિય શોળીતા છે કે શું !

ગઝલ

મેં ઘરમાં બેગને પૂછ્યું આને જવું છે નાટકમાં,
ટીકીટ લીધી છે બોરચેબાની કેમ આવી શકે તું સાથમાં.
કાટ પાટલુન ને કાલર સાથે હું પોશ્વજનથી ચાલોશ,
ફેન્ડી સાડી પોશ્વજ સાથે લમીનો તુજને આપીશ.
બેઠમાં ખુશસુરત બધા છે સીમેરી તેરી સારો,
દેશી કંપનીના એકટરોની શું ખુશીની બચીશરી.
પંકાતી ઇન્ડીઆમાં બંરે મુંબઈમાં મથક મોડું,
ત્રીજી બ્રાંચ બરોડે મહાલે સુરતમાં નંમર છેડું
આ પ્રમાણે દેશી કંપની આને અહીં પધારી છે,
ટીકીટ રીઝર્વડ મેં જલદી લીધી એ કંપની જહું સારી છે.
મેં જોયું મેં દીઠું એવું ઓડીયન-સ ધણું બરાથ છે,
દીઠું તે ડાકોરજ જલજી તુરત રીઝર્વડ કરાવે છે.
બીજામાં બે જલદી વાગે સ્ટેન્ડર્ડ ટકાવ પુરો કરે,
દેશીની નિશાન ફરકાવ્યું કેમ કામ કમાવ ન કરે.
પ્રિયા ચુકો શું બેવા લાવો સ્વર્ગ સમાન સપગા બાબે,
આતુર છે આ લીમડું મારું આજ રાતના નવ વાગે.
કેમ પ્રિયા તો તિયાર લીધી ચુકો શું બેવા લાવો,
પરતાસો પાછગથી મોડું મેવો મીઠો છે આવો.

ધન્ય જનતા કુળે પ્રાપ્ત થઈ રહ્યાં આવાં પેલાં દરીયાં,
 કંઈપણમાં પ્રખ્યાતી કીધી કર્યાં કર્મ તે તો દરીયાં.
 અધા જન અરબડીઆ ખાતાં સુધી નામ દીવાના યાત્રા,
 અધા બહીષ્કારી જોવા માટે પ્રશુ બજન એ પ્રિતે ગાય.
 વાંઝીયાને જો પુત્ર મળે તો અધાને આંખો આવે,
 પ્રશુ પ્રશુ આ નાટકશી સ્વર્ગ જોવાને તે આવે.
 લખ્યા શોખથી તુજને કહું છું હું બજારે બહુ છું,
 સોનાના દાગીના સાથે ફેન્સી ફેસ અહીં લાવું છું-
 સતિ પતિ આલીંગનની છે સુધી લીધાં પતિ વચનો,
 દીવાનો સમજાવે સારં લખ્યાં બાધલાલનાં વચનો.

સતિ સ્વામીને બોધ કરે છે.

ગમલ

પૂછો પંડિતને જઈ પોથીમાં લખ્યા લેખ શું છે કેવા,
 રોજ હોતે બહાર બટકવું લખ્યા લેખ શું છે એવા.
 લાહુકારી સોખલ છોડી દોસ્ત બનાવ્યા મોજલા,
 નાટક સાટક ક્યાં સારાં લખ્યા લેખ શું છે એવા.
 આને બહીંયાં કહે તહીંયાં જોઈ પંધો ચલાવ્યો છે,
 પોતાવું છોડીને બમણું લખ્યા લેખ શું છે એવા.

પૂન્ય પરમાર્થે હોડી દાણુ લક્ષ્મીને દેવવો હા,
 ઇન્દ્રનાથ બે હાથ કરવાને લખ્યા લેખ શું છે એવા.
 હસી કરી ઉઠાવો જમને કંથ કણુ માને મારે,
 હારાને દુઃખી કરવાને લખ્યા લેખ શું છે એવા.
 પૈસા વીન પસુ સમ જલ્લો છળ્યું વધા ગુમાવો છે,
 આ પૈસાનું પાણી કરવા લખ્યા લેખ શું છે એવા.
 ધરમ જતાવે ધોરણ મોટું પિયુ પાછળ પડ્યો તેની,
 આવાં પુરાં કામ કરવાને લખ્યા લેખ શું છે એવા,
 આ સાથે આ જોડું કરતાં ફરતા રોજ ભણકો રાખી,
 રોજ ખીસાને ખાલી કરવા લખ્યા લેખ શું છે એવા.
 ખુટ કોસર ને બાન્ડી વગર રચામી શું પડે નહિ એન,
 ખાલી ઠાઠ જતાવી ફરવું લખ્યા લેખ શું છે એવા.
 લક્ષ્યાધીને લડકો આળ્યો લાડ કરે ધરમાં ભારે,
 આ પ્રમાણે થનથન કરવા લખ્યા લેખ શું છે એવા.
 પૈસા ખૂટે દીકરી વેચી સટો કરવો બીડી હામ,
 કરમ કરાવે કાણું મોટું લખ્યા લેખ શું છે એવા.
 મરીમડા ગોશાં ખાએ છે પડકા મારે છે વીરો,
 જેન્ટલમેનોને હાલેવું નહિ એ લખ્યા લેખ શું છે એવા.
 પાંચ પચીસ કે પચાસ વર્ષમાં આ આયુષ્ય મનસૂ તૂટી,
 આઠસાલ પૂરે અજીબાદખી લખ્યા લેખ શું છે એવા.

સરાખી શંકરભાઈ.

ગઝલ

સરાખ પીતાં શંકરભાઈ જોવા પીઠામાં પધાર્યા છે,
 શું ચકરમાં ચઢે હોસથી તે સધળું દર્શાવ્યા છે.
 જોટલ જેની કદ જતાવી મલાસ બરી મટકાગ્યા છે,
 નીસાથી ચક્રચુર ખનને શું રંગમાં આવ્યા છે.
 જૈરી ધરમાં વાટ જુએ છે ક્યારે આવશે પ્રાણપ્રાધાર,
 સેલ કરવાને ભાઈ પધાર્યા સુખે મજશો શ્રી ગોપાળ.
 શંકરભાઈ પીઠેથી ચાલ્યા રસ્તામાં અરખડીયાં ખાય.
 એક માટીડો સામે આવ્યો તાડી પી ચકલાની માંચ.
 તાડી વાળે દમ ખતાવ્યો સરાખી ઝોલાં શું ખાય,
 ધાંધલ ઠીધું રસ્તા વચ્ચે લોક જોવા સૌ આવ્યા માંચ.
 જાંને જણા ત્યાંથી ચાલ્યા વાદ કરે એક ખીજાથી,
 નીસામાં અરખડયાં ખાતાં શું ઉચારે મુખમાંથી;
 સરાખીએ શોક ખતાવ્યો જાવું છે રંડીને ઘેર,
 પાંચ પચીસ કુરબાન કરીને શાખ માણુશું આણી લેર.
 જા પાછો પ્રાસેથી મારી નથી સામ્રામ તારું કામ,
 લોકો સધળા જુએ તમામ્મા શું કરવાને બીડે હામ.
 તાડીખાંચે સોગન લીધાં કે આવું સાથે તારી,
 ધીક જીવ્યું જણાશે જગમાં લોક કરશે હોંસીવારી.

સરાખીએ માર કહને તમાર મારી તાણીને,
 વીર પુરુષ આ તાડીખાને શું કહીએ બાધ જાણીને.
 લખ કપી જન્ને લાગ્યા મંટરમાં લખદાયા છે,
 પેલીસ આવી પાસે ઉભા તે દ્રષ્ટે મેં જાણ્યા છે.
 તાડીખાંબાધ છટકી ચાલ્યા સરાખી સપડાયા છે,
 માર મારે છે સીટીવાળા કહો કરવા શું પાર છે.
 સરાખીએ દમ જત વ્યો છેડ કહું છું હું વજને,
 પાંચ પંદરની રાજી ખોસે શું હેરાન કરે મુજને,
 સીટી વળો સમજ્યો સાઈં જાણુમાં ખોલાવે છે,
 આંખોથી ઇસારો આપી રૂપીયા પાંચ પડાવે છે.
 સરાખી આમજમાં ચાલ્યાં ગાડી એક મંગારે છે,
 હાથે પકડી લીધી જાળા ગાડી પુર ચલાવે છે.
 નીસામાં ચક્ર્યુર બનેલા સગખી કરે શું કામ,
 બાઈલ લ લખવું બંધ કરે છે હવે નથી એ માર કામ.

મંજેરી ગખાભાધ.

ગઝલ

માંજમાં ગખાભાધ જાગ્યા ચલમ બનાવી પુરી તોર,
 શીવ ભોળાનું નામ લઈને લખી રહ્યો છું આણીખોર.
 માંજે પીને માવા લાગ્યા ધ્યાન ડગ્યું કુંવારો છું,
 ખીસા ખાલી રહે છે મારા પગરો ક્યારે લવનિા છું.

ધન્ય, મારી સાથે, સામે પ્રિયનું દુઃખ બારે છે,
 છપો માંને ધરમાં પીતો અચરત ત્યાં એક બાળે છે.
 ઝરખો સામે છે સુંદર બાળા બાર વરસની ખડી,
 ગંજેરીએ પ્યાન દધને દ્રષ્ટી સામે રાખી કરી.
 બાન ગંજેરી જુઠ્ઠા બારે વિચાર થયે। બોલવું અહીં,
 પ્રીત લગાડી પ્યારી સાથે મેં જ ઉડાવવી બારી સહી.
 નોકરીથી નવરાસ મળે નહિ આપો દીધરમાં આડવું,
 આ પ્રમાણે કાર્મ આદ્યું કહે। અમારે શું કરવું.
 અખળાના શા વિચાર ઉપજ્યા તે દીલથી સમજાવું નથી,
 ચટપટી લાગી જે ચીતમાં ધરમાં રહેવું ગમતું નથી.
 ખડી ખડી જરખે બાળે અખળા ધર ઉપાડું છે.
 આંખ મીચીને જોવું મળે એમ કરવું તે પાડું છે.
 આ વિચાર ગંજેરીનો છે પ્રિય। ફક્ત બતાવે છે,
 ફેન્સી સાડી પોશકા સાથે દ્રેસ ઉભી સખવે છે.
 હેન્ડ કર ચીકને હાથમાં રાખી છત્રી કરમાં લીધી વળી,
 રોટલીંગ સાથે બુટ ચઢાવી ચરમાં આંખે લીધાં ધરી.
 ફક્તમાં અખળા આ ચાલી રોડ લીધો મોટા મંદિર,
 ગંજેરીએ કડો લીધો વાત કરું જમને મંદિર.
 સીટીનો સીટકારો કરીને અખળાને અટકાવી છે,
 ખીસામાંથી નોટ બતાવી તુરત ત્યાં લલચાવી છે.

જીવનના સમગ્ર કાળે મારે અલગેલો મનમાં વસીયો,
 પગ લખી પહોંચાડું આને ધીરજ ધરે મનમાં રહીયો.
 પગ ખતાવે ભાગ ખીજમાં મંજરી વાંચે, છે ખાસ,
 વિચાર કરે ભાષણાલ અહીં પોતે વાંચે શું લખ્યું છે ખાસ,

સટાખાણ ભગાભાઈ.

ગરલ

જુઓ ભગાભાઈ બસવા બેઠા માત પીતાને શું કહે છે.
 પ દેશમાં જવું છે કમાવા આ મારે રોકે તું છે.
 હઠ છોડોને માતા મારી પીતાજીને કરે પ્રજ્ઞામ,
 પગ પકડીને નાંખું કુવામાં ધાણું કરે હું મારે કામ.
 છે મીલકત પીતાજીની ને કરે સખળી હું મારે હાથ,
 સટાને સોદો કરવાને જઈ નહિ હું ખાલી હાથ.
 બાબર ભાઈએ સટામાંથી બાર હજાર લીધા મારી,
 મથુરભાઈએ સટામાંથી સીત્તેર હજાર લીધા તારી.
 સોમાભાઈએ સેંકડો લીધા સટે ચઢીને ભેર કરે,
 ચતુરભાઈ તો મારે રૂપીયામાં ઘેર બેઠાં બુલતાન કરે.
 શું સરો શું સરો આને સરો ધણો મુંગડમાં થાય,
 કોણાખાને બાબર બેવાને દીલ મારે કહું છે લલચાય.

પાંચ લાખની મિલકત મારી સદાથી નહિ ડરવાનો,
 ધરની પ્રિયાથી રંગ લાગને આજ સટે હું ચઢવાનો,
 માતા મનથી તો સમજી શું પુત્ર ચઢ્યો છે ચમડોળે.
 સમજીયો સમજે નહિ મારે હાથ હરી કું તારે ખોળે.
 બમાબાઇ ધરમાં આવીને પ્રિયાને કહેવા લાગ્યા,
 સટો કરવા જાવું છે મારે આપ રંગ ભેવા આવ્યા.
 માતપીતાને નાંખ્યાં મારી આવ્યો, છું પાસે તારી,
 મોજ કરીશું હવે આપણે સટામાં ગુલતાન કરી.
 ચરચર કંખી કહે પ્રેમદા જીલમ કર્યો શો તમે પતી,
 હાંધી મતી સમજાવી કેણે આવી પડ્યા છો દુઃખમાં અતી.
 નાથ ન જાવા દઉં કું તમને છે મિલકત જે મારે હાથ,
 નવ ખૂટે ખાધેથી પ્યારા હોય નહિ જો રંગવા હાથ.
 ઘેર બેઠાં ગુલતાન કરીશું સટે કું નહિ ચઢવા દઉં,
 સટાનું મોં કાળું સમજી અરે કેમ કું ચઢવા દઉં.
 બમાબાઇએ બાપયુ કીધું અપશુકન આપો છો શું,
 મુરતમાં સટો છે ધાર્યો કેમ ના પાડો છો શું.
 છે દીલમાં ધાયું જે મારું કરવાનો ધરીને હાથ,
 નહિ પાછો પડવાનો પ્યારી ચલાવો કહાપણુ શું આમ.
 સ્ત્રીની છુદ્ધિ પુરજી ગણીને બમાબાઇ આગળ ચાલ્યા,
 સેર બજારે સોદો કરવા રૂપીયા ખીસામાં ખાલ્યા.

ભાવ જુએ છે બારી બારી સોદો કરવો છે સારો,
 દલાલને પકામાં રાખી રોર લીધો છે બેઠા સારો.
 પેલા રોરના પાંચ હજાર નફો આપી દો માગે છે,
 લાલચમાં લગદાર પોતે દલાલ ચકરે નાંખે છે.
 રોજરોજના ભાવુ વધે છે બીજા બાર સામગ્રી લીધા,
 વેચી સધળા પેસા કરતાં બે લાખ સામગ્રી લીધા.
 નુકસાન ભેદ બમાબાઇ બડક્યા હીમત રાખી છે સારો,
 પાંચ લાખનું પાણી કરીઉં આ શું લુહિની બલીદારી.
 બમાબાઇને વહાલ બતાવ્યું ખારીશી શું વહે વચન,
 પુત્રી કેસર વિક્રમ કરવી કરો વિચાર ધરીને મન.
 અફસોસ કરી અમળ્યા શું કે છે નાશ મતી કયાં ગઇ છે બળી,
 ધીક જીવ્યું જણાવી જગમાં કયાં નફમાં જાણી હો વળી.
 અદિદ કસમ પોતે ચાલ્યા ચકરમબાઇ પાસે આગ્યા,
 ખારી પુત્રી કેસર મારી વિક્રમ કરવી/કહેવા લાગ્યા.
 જેનંદ ચકરમ બાઇ છે મોટે નામે પ્રખ્યાતી છે બહુ,
 કન્યા વિક્રમ કામ કરવામાં નહિ કરતા પાછો પાની.
 શિકાર આવેલો સારો સમજી બમાને કહેવા લાગ્યા,
 પુત્રી તારી શુભીલસ સારી લામ મળશે કહું મોં માગ્યા.
 બમાબાઇ-સાત હજારે સોપી દેવી બાળા બહાદુર મારે ધેર,
 કાઠ બનાદમ પકડી લાવો આપું દલાલો પુત્રી ધેર.

એક બેરીસ્ટર, બેલોર જમિના પ્રેસે મુખજન લેને પવો,
 નાણુક નખરારી સેવાને હિસાન કરે નહિ પેસા તણે.
 ચક્રમભાષણે લાગું કંઈ દલાલી પુરતી સેવી,
 વર અને કન્યા મળે પશુ કેમ અમારે મૂકી દેવી.
 દલાલીમાં દેદ હનરની કેશ લધને હો છે,
 બેરીસ્ટર બગાભાષ સાથે થું આનંદથી જુકે છે.
 હું સજો તું સસરો મારો કન્યા તારી મારે ઘેર,
 આનંદ મંગળ મારો જીનો શોખ માણીશું આણી લેર.
 આ બગાભાષ અહીંયાં અટક્યા પ્રિયા રૂઢન કરવા લાગી,
 પ્યારી પુત્રી કેસર આવી માને થું પૂછવા લાગી.
 કેમ રૂઢો છો માતા મારી થું દુઃખ આઠ્યું છે આજે,
 જો ખતાવો નહિ મુજને તો પ્રાણુ તજીશ હું તે કાજે.
 માતા પુત્રીને થું કહે છે પિતા અભાગી કરમે તારા,
 ત્રિકયનો વિચાર કરવાથી જીડી હૃદય અગી નજારા.
 મેં સમજાવ્યો પીતા તારો કંથ કહ્યું માને નહિ જરા,
 તરહોડી ને મુજને આલ્યા લીલામ કરસા તુજને જાણા.
 સ્ત્રીલક્ષ્મ પાંચ લાખની જે મેટી સગમારી સગામાં છે,
 હવે ખજનો પુત્રી જાણી અંધ બની લાગ્યા છે.
 ઝો વાલી ઝો કેસર મારી રૂઢન કર કરમે તારા,
 ધીકે જીવ્યું જણારો જમમાં લોક જોડે નખસ તારા,

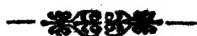
કેલે મોઢે રેવા લાગી દુખ માની લાગ્યે છે,
 પ્રભુ પ્રભુ એ પ્રભુ પ્યારા જેમ મુખથી ઉચ્ચરે છે.
 હાથ નેડીને અળજા અહીંયાં રહન કરી રહેવા લાગી,
 એ પીતા એ પીતા પ્યાના મતી આપની ક્યાં નાહી.
 કેલરને અહીં કહ પડ્યું છે કોય મદદ આવીને કરે,
 પાછલી રાતના ચાર વાગ્યાનો ભાઈલાલ લખવા હીમત કરે.

જીવાનીમાં દીવાના મત બને ?

ઠવાણી

જીવાની તું ખરે અમને દીવાના તો બનાવે છે,
 કંઠકીત નામમાં નાખી અમોને શું બનાવે છે,
 બુલાવીને બનાવે છે અને અંતે રડાવે છે,
 હજાના ચકરે નાખી અમોને શું સતાવે છે,
 બતાવે આખથી સારું બગડે પ્રાણથી પ્યારું,
 અને રીઝલટ આખરમાં નીરાસાનું બતાવે છે,
 શીખાવે પાઠ જોડાનો પ્રવીણ તેમાં બનાવે છે,
 ચઢાવીને પછડે છે અને આખર રડાવે છે.
 અરે તુજ શુભની મજલો પ્રગટ આ મેં કીધી આજે,
 રહી જે વીચને વળગી ચપ્પાડયો સ્વાદ તેં આજે,
 અમો પણ બાન બુલીને કહું પછળ પડ્યા તારી,
 ખરે સુખ સર્ગનું જાણી અમે દુખી થયા બારી,
 જીવાની કેરો નીસો બનાવે મગજને મેલું,
 પછાડે આજથી મેરું કરાવે કામ શું પેલું,

મહાવીર નામનો હું કે ચુપાશમાં, વધુ અતિથાનાં,
 ચાવીને ચાખાડ્યો છે રહ્યો જે સ્વાદ દુનિયાનો,
 જુવાની જોસમાં ચાલે મજા રું રંગમાં માને,
 લગાડે કાષ જે ખોટો પડે તુજ દંડને પાને,
 જુવાનીમાં બનો છેલ્લો વૃદ્ધાવસ્થમાં નથી સેલા,
 વીર્યું જે દુઃખ બહુ હાલે ખરે રસ્તા નથી સેલા,
 છાવીને કીધા બહેર બાળ્યા જે ગુણ મેં તારા,
 નચારે શ્રુષ્ટિને વળગી નયનની સામને પ્યારા,
 જુવાની થઈ નથી થાસે વટે વીરલા જમાનામાં,
 બરે અધા સમે પગલાં સમજ શો આ જમાનામાં,
 જુવાની ઝાંઝવાનું જગ કરે આકાશ ફળ આસા,
 જુવાનીના મહે ડોલી અપર કીલા રમે ખાસા,
 જુવાનીમાં લખ્યું મારું હૃદયને લાગશે પ્યારું,
 વહે જાણલાલ અંતરથી સાચવશે આ લખ્યું મારું,

તાજ વિનાનો રાજ તિલક.

બરે આ દેશનો પ્યારો હતો જે વીરશે હાલો,
 મર્યો આ દેશને ત્યાગી હતો જે વીરશે હાલો,
 સદન સંકટ ધણું કીધાં સુખો રાનપે નહિ દીઠાં,
 ક્યારી આ દેશનાં કામો હતો જે વીરશે હાલો,
 મર્યો બહુ દેશ છે બારી મુરાતન જે બતાવ્યું છે,
 પ્રજાને પ્રિય કરનારો હતો જે વીરશે હાલો,

મોક્ષો મામનો હજી કુળથી બા

કોણ છે સર્ગના સાથી હતો ને વીરલો.
 ગયું આ રત્ન ને વારે પડે નહિ ચેતે વાર,
 પરાયું શ્રેય કરનારો હતો ને વીરલો કાલો,
 જ્યોતે ને મેલ જાણીને વસેલો મોજથી ચેતે,
 બતાવું હું કાળી આજે હતો ને વીરલો કાલો,
 દેવોએ કાપે શી કીધો જીવન આ દેશમાં દીધો,
 રક્ષણતા તાજને છાડ્યું હતો ને વીરલો કાલો,
 વીરોમી તાજનો માલીક દેરી ઉત્તમ થશે ક્યારે,
 શુરાને સોડમાં દીધો હતો ને વીરલો કાલો,
 પ્રજા આ તાજનો માલીક તોફાને ક્યાં ચઢાવ્યો છે,
 મૂક્યા અહીં સર્ગમાં અમને હતો ને વીરલો કાલો,
 ચખાડ્યો રત્ન સત્યોનો અમોને પાદ આવે છે,
 ગાંધીનો સંગ કરનારો હતો ને વીરલો કાલો,
 સીટી મુઝઈ તણી બારે દરોવાની લેર ત્યાં આવે,
 સત્તા ચોપાટીને આજે હતો ને વીરલો કાલો,
 હામી આ હાંકડો તેની નીકળું કર પડી આજે,
 દેવીનું દુઃખ કરનારો હતો ને વીરલો કાલો,
 બરો આ દેશ વીરોથી બળ ભગવાનને બારી,
 હજારો વીરો જાળે રિનંતી એજ છે બારી,
 ગયા સર્ગે મૂકી અહીં દેરી રહેને કહું પડામે,
 સેરક બધાકાલ બતાવે છે હતો ને વીરલો કાલો.

વાંજનો સંકેશો

ભ્રમીન, સ્વધર્મભિમાન વગરનું

જીવન-યુક્તિ

ય પ્રભાના સંસર્જથી અને વિદ્યાવિત્તી બનાવટનો મા
આપણે જેમ જેમ વાપરતા થયા તેમ તેમ આપણે ધર્મ
અને કર્મબદ્ધ થયા આપણું સ્વઆત્મ, સ્વધર્મ અને સ્વ-
દેશાભિમાન નષ્ટ થયું. જ્યાં ત્યાં આપણે અવાજ
નગાસ માં તતુડીના જેવો સંભળાય છે. આ
શરમાવનારી દસામાંથી મુક્ત થઈ

સ્વતંત્રતા મેળવવા માટે

આપણે જેમ બને તેમ નહીં પરંતુ ખરા હૃદયથી જરા તરા
સારી નરસી વસ્તુઓ હોય તો પણ આપણાજ દેશમાં
બનેલી વસ્તુઓ વાપરવી બેઠીએ

ત્યારે સ્વદેસી સુમધ સાહિત્ય કયાંથી ખરીદશો ?

દરેક ભાતના, તેલો, અપરો, કેશર, કસ્તુરી, અંબર, ખરાશ,
જનોઈ, માળા, કંઠી, ધુપ, કેવડી ઠાઠો, દરેક ભાતની અગર-
બત્તી, સોના ચાંદીના સાચા વરણ, ધુપેલ તથા કપડામાં
મુખાના વાના, મુરત વિલાસ કંકુની ડબીઓ અને ચોખ્ખા
ધુપેલ તેલના વેપારી.

સરૈયા પ્રધર્સ જૈની બરાનપુરી ભાગાળ-મુરત

